

HØRINGSNOTAT

Forslag til lokal forskrift om finansiering av private barnehager med beregning av grunntilskudd - 2027

1. Innledning

Grimstad kommune sender med dette forslag til lokal forskrift om satser for beregning av tilskudd til private barnehager for tilskuddsåret 2027 på offentlig høring.

Høringen gjennomføres i henhold til forvaltningsloven § 37 og ny forskrift om finansiering av private barnehager. Formålet med høringen er å sikre åpenhet, medvirkning og et best mulig grunnlag for endelig politisk behandling og vedtak.

2. Rettslig grunnlag

Kunnskapsdepartementet har fastsatt ny forskrift om finansiering av private barnehager med hjemmel i barnehageloven §§ 19 a–19 c.

Som følge av nytt regelverk skal kommunene fastsette tilskuddssatser gjennom lokal forskrift. Formålet er å sikre forutsigbarhet, innsyn, etterprøvbarehet og likeverdig behandling.

3. Formålet med lokal forskrift

Den lokale forskriften skal fastsette satser for grunntilskudd til private barnehager, beskrive beregningsgrunnlaget og bidra til forutsigbar finansiering.

4. Om beregningsgrunnlaget

Tilskuddssatsene for 2027 bygger på regnskapstall for de kommunale barnehagene i 2025. Grimstad kommune har gjennomført en omfattende gjennomgang av beregningsgrunnlaget, herunder kontroll av kostnadsfordeling, regnskapstall og beregningsforutsetninger.

Grimstad kommune har benyttet KS og PBL sin beregningsmodell som grunnlag for beregning av satser og dokumentasjon. Under finner dere informasjon om kommunens beregninger og korrigeringer. Ytterligere dokumentasjon på korrigeringene ligger i regnearket som er offentliggjort på kommunens nettsider.

Metode for barnetelling

Grimstad kommune bruker ikke Basil-tall, men tallene på plasserte barn i kommunale barnehager på de fire vedtatte telledatoene i 2025 som grunnlag. En oversikt over dette ligger i regnearket (fane “Komm bhg”).

Grunntilskudd

Grunntilskuddet er beregnet ut fra gjennomsnittlige ordinære driftsutgifter per heltidsplass i tilsvarende kommunale ordinære barnehager, fratrukket administrasjonsutgifter, pensjonsutgifter og

arbeidsgiveravgift på pensjonsutgifter. Grunnlaget for beregningen for 2027 er kommunens regnskap for 2025.

Administrasjonspåslag

Kommunen gir påslag for administrasjonsutgifter på 4,7 prosent av gjennomsnittlige brutto driftsutgifter i kommunale barnehager. Indeksregulering Tilskuddsgrunnlaget er indeksregulert med anslått kommunal deflator på 3,5 og 3,4 prosent for henholdsvis 2026 og 2027. Dette vil justeres når endelig deflator legges frem i forbindelse med statsbudsjettet.

Drift og investering

Beregningen av tilskuddssatser tar utgangspunkt i kommunens driftsregnskap. Kommunen praktiserer et strengt skille mellom drift og investering i henhold til kommuneloven og KRS nr. 4. Det er foretatt en gjennomgang av investeringsprosjektene for 2025.

Korreksjoner fra fellesfunksjoner som ikke er ført på 201 og 221, men som vedrører barnehagetilskuddet

Forsikring av kommunale barnehagebygg:

Det er lagt inn en manuell korreksjon for kostnader knyttet til byggforsikring for de kommunale barnehagene under fellesforsikringer. Kostnaden inngår i kommunens felles faktureringsgrunnlag og fremkommer ikke direkte på funksjon 221 i regnskapet. Barnehagenes andel er derfor beregnet og innarbeidet i tilskuddsgrunnlaget ut fra fakturgrunnlaget der kostandene er delt opp mellom alle kommunale bygg.

IKT fagsystem barnehage Vigilo:

Kommunen har ikke inkludert lisenskostnaden for fagsystemet Vigilo, som benyttes i Grimstad kommune, i satsberegningen. Funksjoner, som opptak av barn og beregning av moderasjoner, benyttes til både kommunale og private barnehager.

Kostnaden for funksjonaliteten knyttet til kommunikasjon med foreldre, som private barnehager ikke har tilgang til, er med i satsberegningen. Dette er stipulert til å utgjøre 20 % av totalkostnaden for fagsystemet.

IKT-kostander

Det er lagt inn en manuell korreksjon for IKT-kostnader som utelukkende er knyttet til de kommunale barnehagene. Korreksjonen omfatter kostnader til programvarelisenser, linjeleie og nettverkstjenester, samt leasing av IKT-utstyr som benyttes i barnehagene. Disse kostnadene inngår i kommunens felles faktureringsgrunnlag og er ikke fullt ut ført på barnehagenes drift i regnskapet. Barnehagenes andel er derfor beregnet særskilt og innarbeidet i beregningsgrunnlaget gjennom en manuell korreksjon.

221

Utvendig vedlikehold og vaktmestertjenester

Det er lagt inn manuelle korreksjoner for kostnader knyttet til utvendig vedlikehold av de kommunale barnehagene, herunder vaktmestertjenester og lønnskostnader tilsvarende 20 % stilling innen kommunalteknikk. Kostnadene var feilført i regnskapet for 2025 og er derfor korrigert.

Varer og tjenester til drift og vedlikehold av uteområder

Det er videre lagt inn manuelle korreksjoner for varer og tjenester knyttet til drift og vedlikehold av barnehagenes uteområder. Kostnadene var feilført i regnskapet for 2025 og er derfor korrigert med utgangspunkt i faktiske fakturaer og dokumenterte kostnader for de kommunale barnehagene. Dette er gjort for å sikre at beregningsgrunnlaget reflekterer de reelle utgiftene til drift og vedlikehold av uteområdene.

201 Lønnskostnader i kommunale barnehager

Lønnskostnadene som inngår i beregningen av tilskuddssatsene er basert på de faktiske lønnskostnadene i de kommunale barnehagene, i tråd med forskrift om tilskudd til private barnehager. Lønnsutviklingen i de kommunale barnehagene vurderes å være representativ for sektoren samlet sett.

Regnskapsåret 2025 har vært preget av enkelte organisatoriske og personalmessige endringer som har påvirket lønnskostnadene. Innsparingstiltak som ble gjennomført i 2024 er videreført i henhold til lov om barnehager og krav til pedagog og grunnbemanning. I flere kommunale barnehager har erfarne pedagogiske ledere med høy ansiennitet avsluttet sine arbeidsforhold, enten som følge av pensjonering eller etter eget ønske. Disse er i stor grad erstattet av nyutdannede barnehagelærere med betydelig lavere lønnsnivå. Dette har gitt en reell reduksjon i lønnskostnadene sammenlignet med tidligere år.

Videre ble det gjennomført en omorganisering i de kommunale barnehagene med virkning både i 2024 og fullt ut i 2025. En del av reduksjonen i lønnskostnadene skyldes også en bevisst omorganisering av bemanningsstrukturen i de kommunale barnehagene. Tidligere ble alle pedagogstillinger i hovedsak besatt som pedagogiske ledere. Etter omorganiseringen er det besluttet at hver avdeling skal ha én pedagogisk leder, mens øvrige pedagogstillinger bemannes med barnehagelærere. Dette har medført en reell reduksjon i lønnskostnadene, da stillingskode for pedagogisk leder i Grimstad kommune utløser et lokalt sikringstillegg på kr 21 000 per år. Når flere pedagogstillinger nå er organisert som barnehagelærerstillinger fremfor pedagogiske lederstillinger, reduseres de samlede lønnskostnadene uten at den pedagogiske kompetansen i barnehagene reduseres.

De kommunale barnehagene har gjennom hele regnskapsåret oppfylt bemanningsnormen. Sykefravær i enkelte enheter har likevel påvirket lønnskostnadene, blant annet ved at ansatte med høyere lønn har vært erstattet av vikarer med lavere lønnsnivå.

For å sikre at tilskuddsgrunnlaget bygger på et representativt kostnadsnivå i samsvar med forskriftens forutsetninger, er det foretatt en manuell lønnskorreksjon på funksjon 201 for Storgata barnehage. Korreksjonen tilsvarende ett årsverk barnehagelærer og er basert på lønnsnivået for stillingskode 6709 (barnehagelærer). Korreksjonen er foretatt fordi lønnskostnadene i den aktuelle barnehagen kan indikere at pedagognormen ikke fullt ut er reflektert i regnskapstallene som følge av langvarig sykefravær og bruk av rimeligere vikarressurser.

Gruppeliv- og ulykkesforsikring:

I henhold til KOSTRA føres kommunens kostnader til gruppeliv- og ulykkesforsikring under arten lønn i kommuneregnskapet.

5. Økonomiske rammebetingelser og kommunens ansvar

Grimstad kommune har de siste årene hatt en krevende økonomisk situasjon. I likhet med øvrige sektorer i kommunen har barnehagesektoren vært nødt til å tilpasse driften til de økonomiske rammene som er vedtatt administrativt og politisk. Tilpasningene er gjennomført innenfor gjeldende lov- og avtaleverk, og med krav om fortsatt oppfyllelse av bemanningsnorm, pedagognorm og øvrige lovpålagte kvalitetskrav. Regnskapstallene for 2025 viser at flere av tiltakene som ble innført i 2024 for å tilpasse driften til de vedtatte økonomiske rammene, fortsatt har hatt effekt i regnskapsåret 2025.

Samtidig er det viktig å understreke at kommunen som barnehagemyndighet har et selvstendig ansvar for å påse at både kommunale og private barnehager drives i samsvar med barnehageloven og tilhørende forskrifter. Dette omfatter blant annet krav til bemanning, pedagognorm og øvrige kvalitetskrav.

Kommunen legger til grunn at alle barnehager skal ha tilstrekkelige rammer til å kunne oppfylle gjeldende regelverk og gi barna et trygt, omsorgsfullt og pedagogisk forsvarlig tilbud.

6. Pågående politisk arbeid knyttet til finansiering

Kommunestyret har i forbindelse med behandlingen av tertialrapporten bedt kommunedirektøren utrede hvordan finansieringen av både kommunale og private barnehager kan bidra til bærekraftig drift over tid.

Arbeidet omfatter kvalitetssikring av beregningsgrunnlaget og vurdering av framtidige finansieringsløsninger. På tidspunktet for høringen er arbeidet fortsatt under administrativ og politisk behandling.

Kommunen kan derfor ikke forskuttere utfallet av framtidige vurderinger eller eventuelle økonomiske tiltak/ tilleggsbevilgninger.

7. Hva ønsker kommunen innspill på?

- Om forskriften gir tydelige og forståelige rammer for fastsetting av tilskudd.
- Om beregningsgrunnlaget framstår som transparent og etterprøvbart.
- Om forskriften bidrar til forutsigbar finansiering innenfor gjeldende regelverk.
- Om det er forhold ved beregningsmetodikken som bør vurderes nærmere.
- Om det er behov for ytterligere presiseringer før endelig vedtak.

Kommunen ønsker også innspill knyttet til kvalitetssikring, regnskapsgrunnlag og beregningsmetodikk.

8. Videre prosess

Etter høringsfristens utløp vil kommunen gjennomgå og vurdere alle innspill, foreta eventuelle justeringer og legge saken fram for politisk behandling.

9. Avsluttende merknad

Barnehagesektoren er en sentral del av Grimstad kommunes oppveksttilbud. En bærekraftig, korrekt og etterprøvbar finansiering er viktig både for barnas tilbud, foreldrenes trygghet og sektorens langsiktige utvikling.